

נציבות שירות המדינה

הודעות

הודעה סט/25

א' באב התשס"ט (22.7.2009)

הודעה מס' סט/25

שעות עבודה של אם עובדת

1. סעיף 31.15 לתקשי"ר קובע כי אם עובדת לילד אחד שגילו נמוך מ-8 שנים או שני ילדים לפחות שגילם נמוך מ-12 שנים, הנמצאים בביתה - זכאית ליום עבודה מקוצר.
2. לאחרונה הוחלט להרחיב את תחולת הזכות האמורה גם להורים במשפחה שבה ילד אחד בלבד. לפיכך תוקנה פסקה 31.153 לתקשי"ר באופן המאריך את הזכות ליום מקוצר לאם במשפחה כאמור עד גיל 12.
3. יודגש, כי ככל יתר זכויות ההורות המוגדרות בפרק משנה 35.1 לתקשי"ר, גם זכות זו ניתנת לניצול על-ידי בן זוגה של האם העובדת, בכפוף לקריטריונים הקבועים בפרק משנה זה.
4. התיקון לתקשי"ר בהתאם לנ"ל ותיקונים נוספים כלולים בדפי ההחלפה המצורפים להודעה זו.

שמואל הולנדר
נציב שירות המדינה

תיקונים בהחלפת דפים

להכניס את הדפים שכותרותיהם			להוציא את הדפים שכותרותיהם			אסמכתא
03.211	-	03.222 (דף אחד)	03.211	-	03.222 (דף אחד)	תיקון (פסקה 03.222)
11.441		(דף אחד)	11.441		(דף אחד)	הבהרה (פסקה 11.441(א)4)
31.101		31.111 (דף אחד)	31.101	-	31.111 (דף אחד)	סט/25 (פסקה 31.102)
31.124	-	31.141 (דף אחד)	31.123	-	31.141 (דף אחד)	סט/25 (פסקאות 31.151 ו-31.152)
31.153	-	31.161 (דף אחד)	31.152	-	31.154 (דף אחד)	סט/25 (פסקאות 31.153 - 31.155 ו-31.162)
31.175	-	31.184 (דף אחד)	31.174	-	31.184 (דף אחד)	סט/25 (פסקה 31.183)
33.336		33.342 (דף אחד)	33.336	-	33.342 (דף אחד)	סט/25 (פסקה 33.341)
35.111		35.121 (דף אחד)	35.111	-	35.121 (דף אחד)	סט/25 (פסקאות 35.112(ב) ו-35.113)
35.122		35.123 (דף אחד)	35.122	-	35.123 (דף אחד)	סט/25 (פסקה 35.123(ב))

פרק 03 - הנהלת ענייני העובדים

בפרק זה מובא פירוט הגופים ובעלי התפקידים הקשורים בהנהלת ענייני העובדים בשירות המדינה, והם: משרדי הממשלה, יחידות הסמך והיחידות המינהליות. כמו כן מובאות בפרק זה הוראות בדבר פניות עובדים בענייני עבודה, ביקורת ניהול משאבי אנוש במשרדים ומעקב אחר ביצוע הסכמים.

03.1 - מבוטל (סה/7)

3.2 - משרדי הממשלה ויחידותיהם

03.21 משרד ממשלתי / 03.22 יחידת סמך /
03.23 יחידה מינהלית / 03.24 מוסד מחקר /
03.25 ניהול משאבי אנוש במשרדים / 03.26
אצילת סמכויות / 03.27 הממונה על מעמד
האישה במשרדים

03.21 - משרד ממשלתי

03.211

משרד ממשלתי הוא יחידה בשירות המדינה שבראשה עומד שר. בהגדרת משרד ממשלתי נכללים גם לשכת נשיא המדינה, משרדי הכנסת והלשכה של מבקר המדינה.
(חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, ס' 1)

03.212

הממשלה רשאית, באישור הכנסת, לאחד משרדים, לחלקם, לבטלם ולהקים משרדים חדשים.
(חוק יסוד: הממשלה, ס' 31(ג))

03.213

הממשלה רשאית, באישור הכנסת, לשנות את חלוקת התפקידים בין השרים, למעט תפקיד ראש הממשלה; וכן להעביר סמכות נתונה על-פי חוק לשר אחד, או חובה המוטלת עליו על-פי חוק, כולה או מקצתה, לשר אחר, ולהעביר שטחי פעולה ממשרד למשרד.
(חוק יסוד: הממשלה, ס' 31(א)(ב)(ד))
(סה/7)

03.214

שונה תוארו של שר, או של עובד המדינה, המופיע בחוק או בתקנות, ניתן לשנות תואר זה בכל מקום שבו הוא מופיע בחוק או בתקנות, על-פי הוראות פקודת פקידי הממשלה (שינוי תארים), 1940.

03.22 - יחידת סמך

03.221

יחידת סמך היא יחידה שהוענקו לה סמכויות מינהליות מהסמכויות של המשרד, ובכלל זה הסמכות לעמוד בקשר ישיר עם נציבות שירות המדינה.

03.222

נציב שירות המדינה רשאי, על-פי בקשת מנהל כללי של משרד, להעניק ליחידה מסוימת מעמד של יחידת סמך, ובכלל זה להתנות תנאים לעניין קביעת מעמדה של יחידה כאמור. לעניין הענקת סמכות ליחידת סמך בנושא משמעת לפי חוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1963, יש צורך באישור ועדת שירות המדינה.
(ס/25)

03.223

- הנתונים הבאים יישמשו הנחיות להענקת מעמד של יחידת סמך על-פי פסקה 03.222:
- (א) היקף פעולותיה של היחידה ומספר עובדיה מצדיקים קיום צוות מיוחד לטיפול עצמאי בענייני העובדים;
- (ב) קיימים ביחידה כלים מינהליים נאותים לניהול יעיל ועצמאי של ענייני העובדים;
- (ג) תחומי הפעולה ודרכי הביצוע של היחידה מיוחדים במינם ואינם משולבים עם פעולות יחידות אחרות של המשרד, במידה מספיקה לאפשר טיפול עצמאי בענייני העובדים.

03.224

מנהל כללי המבקש להעניק מעמד של יחידת סמך ליחידה מיחידות משרדו, ובכלל זה להתנות תנאים לעניין הענקת מעמד כאמור, יפנה בבקשה בכתב אל נציב שירות המדינה ויפרט בה את הנימוקים לבקשה וכן את פרטי הנתונים לפי פסקה 03.223.

(סב/28)

03.225

העניק נציב שירות המדינה ליחידה מעמד יחידת סמך, יקבע, על-פי המלצת המנהל הכללי של המשרד, את הסמכויות המינהליות המוענקות לה למעט סמכויות המוענקות לשר או למנהל הכללי בלבד, סמכויות שנשללו במפורש מיחידות סמך בתקשי"ר, או בהוראות אחרות.

(סב/28)

03.226

נציב שירות המדינה רשאי בכל עת להרחיב או לצמצם את הסמכויות של יחידת סמך, על-פי המלצת מנהל כללי של משרד או בהסכמתו.

(סב/28)

03.227

נציב שירות המדינה רשאי בכל עת לבטל מעמד יחידת סמך שהוענק ליחידה, כולו או חלקו על-פי בקשת מנהל כללי של משרד או בהסכמתו.

(סב/28)

03.23 - יחידה מינהלית

03.231

נציב שירות המדינה רשאי, על-פי בקשת מנהל כללי של משרד להעניק מעמד של יחידה מינהלית ליחידה בעלת הכלים המינהליים המספיקים לטיפול רצוף בענייני עובדיה, אשר היקף פעולותיה ומספר עובדיה מצדיקים קיום קשר ישיר עם האחראי במשרד או ביחידת הסמך, בענייני העובדים ביחידה.

(סב/28)

03.232

האחראים יחלקו את המשרדים ואת יחידות הסמך לרשת של יחידות מינהליות. חלוקה זו תיעשה, ובעת הצורך, תשונה, לאחר התייעצות עם נציבות שירות המדינה ותותאם במידת האפשר למבנה הארגוני של המשרד או של יחידת הסמך.

03.233

היחידות המינהליות תפעלנה במסגרת סמכויותיהן בענייני ניהול עובדים, בפקוחם ובהדרכתם של האחראים.

03.234

היחידות המינהליות לא תעמודנה בקשר ישיר עם נציבות שירות המדינה, אלא אם נקבע במפורש דבר אחר בתקשי"ר.

03.235

סמכות הניתנת בידי מנהל יחידה מינהלית, רשאי הוא לאצלה לעובדים אחרים באותה יחידה. הסמכות תאצל בכתב ודבר אצילתה יובא לידיעת עובדי היחידה, בדרך שיקבע מנהל היחידה.

11.44 - דרישות השכלה וניסיון - מכרז פנימי, בין-משרדי ופומבי

11.441

(א) הוראות כלליות

1. ניסיון תעסוקתי מקצועי - בהתאם להגדרתו בתיאור התפקיד;
2. אופן חישוב שנות הניסיון ביחס למועד קבלת התואר - במשרות המדורגות בדירוגים האקדמיים, שנות הניסיון יימנו, ככלל, ממועד קבלת התואר, אלא אם נקבע אחרת מפורשות בתיאור התפקיד ובמידה שאין מניעה על-פי דין לכך (למשל במשרות משפטיות או עובדים סוציאליים). בכל מקרה, ניסיון לפני קבלת התואר יימנה רק אם הוא בתחומים המקצועיים הספציפיים של המשרה;
3. הוכחת עמידה בדרישת הניסיון - יש לדרוש ממועמד במכרז הוכחת הניסיון הנטען. האישורים שיידרשו מתייחסים לתקופת עבודה, להיקף משרה ולתיאור תמציתי של תוכן התפקיד במקומות עבודה קודמים. בנוסף, יוכל המועמד לגבות המסמכים בתצהיר שינוסח באופן שיכלול את הוראת סעיף 45 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, בדבר איסור השגה במרמה של משרה בשירות המדינה;
4. ניסיון במשרה חלקית - ניסיון של עובד שהועסק בחלקיות משרה יילקח בחשבון באופן משוקלל, ככל שמדובר בחלקיות משרה של פחות מחצי משרה. עיקרון זה לא יחול במקרים ספציפיים כמו פסיכולוגים, פארה רפואיים ואחיות, לגביהם ניתן יהיה לשקול חלקיות נמוכה מחצי משרה, כשוות ערך לחלקיות מלאה, בהתאם לנסיבות ועל-פי החלטת נציבות שירות המדינה. ניסיון של עובד שהועסק בחלקיות משרה של חצי משרה או יותר, ייחשב לצורך העניין כניסיון במשרה מלאה; (סט/25)
5. דרגות תחיליות במתח דרגות המשרה - הדרגות המצוינות בטבלאות להלן מתייחסות לדרגות תחיליות במתח דרגות המשרה;
6. במקרים מיוחדים, כאשר קיימת סיבה מקצועית המצדיקה זאת, ניתן לאשר דרישות סף שונות מהמצוין בטבלאות המפורטות להלן, באישור ובידיעת סגן נציב שירות המדינה לפחות.

(ב) דרישות ההשכלה והניסיון למשרות בדירוג המינהלי ובדירוג מקצ"ט במכרז:

פנימי ובין-משרדי:

השכלה ושנות ניסיון					הדרגה	
דירוג מינהלי	דירוג מקצ"ט	אקדמית או *	תיכונת+2 (14 ש"ל)	תיכונת (12 ש"ל)	יסודית+2 (10 ש"ל)	יסודית (8 ש"ל)
21 ומעלה	15 ומעלה	6	10	10	אין כניסה	אין כניסה
20	14	5	8	10	"	"
19	13	4	6	8	"	"
18	12	3	4	6	"	"
17	11	2	3	5	"	"
16	10	1	1	3	"	"
15	9	-	-	2	4	"
14	8	-	-	-	2	3
13	7	-	-	-	-	1
12	6	-	-	-	-	-

פומבי:

השכלה ושנות ניסיון				הדרגה	
דירוג מינהלי	דירוג מקצ"ט	אקדמית או *	תיכונת+2 (14 ש"ל)	תיכונת (12 ש"ל)	דירוג מינהלי
21 ומעלה	15 ומעלה	10	אין כניסה	אין כניסה	21 ומעלה
20	14	8	"	"	20
19	13	6	"	"	19
18	12	4	"	"	18
17	11	3	"	"	17
16	10	1	2	3	16
15	9	-	1	2	15
14	8	-	-	-	14

* אחד מהקורסים המנויים להלן:

1. התכנית למדיניות חברתית ומינהל (סגל ב') הנערכת במשותף על-ידי נציבות שירות המדינה ואלכ"א - ג'וינט ישראל;
  2. התכנית להכשרת עתודה לסגל הבכיר (סגל ג') הנערכת במשותף על-ידי נציבות שירות המדינה ואלכ"א - ג'וינט ישראל;
  3. סמינר לסגל הבכיר באכיפת החוק, הנערך על-ידי נציבות שירות המדינה והפקולטה למשפטים, אוניברסיטת תל-אביב;
  4. קורס מינהל כוח אדם בכיר, הנערך על-ידי השירות להדרכה והשכלה בנציבות שירות המדינה (רמה ד');;
  5. קורס הסמכה למינהל כספים בכיר, הנערך על-ידי השירות להדרכה והשכלה בנציבות שירות המדינה (רמה ד');;
  6. קורס שנתי של המכללה לביטחון לאומי;
  7. קורס פיקוד ומטה (ארוך) - בצה"ל;
  8. קורס קצינים בכירים במשטרת ישראל;
  9. קורס למינהל שירותי בריאות הנערך על-ידי רמות שליד אוניברסיטת תל-אביב או היחידה ללימודי חוץ של אוניברסיטת חיפה.
- למען הסר ספק - לגבי הנסמנים 4 ו-5 לעיל יש להכיר בתעודות שהוצאו על-ידי ביה"ס המרכזי למינהל עד 31.1.1997.
- (הקורסים המנויים בנסמנים 1-8 לעיל בתוקף עד 30.4.2013 (כ' באייר התשע"ג))

- (ג) דרישות ההשכלה והניסיון במכרז פנימי, בין-משרדי ופומבי בדירוגים הבאים:
1. האקדמאים במדעי החברה והרוח, דירוג המהנדסים, דירוג ההנדסאים והטכנאים ודירוג העיתונאים:

הדרגה	השכלה ושנות ניסיון				עיתונאי בעל השכלה תיכונית
	תואר ראשון	תואר שני	הנדסאי	טכנאי	
46	10	9	12	12	אין כניסה
45	9	8	12	12	"
44	8	7	12	12	"
43	7	6	11	11	"
42	6	5	10	10	"
41	5	4	8	9	"
40	4	3	6	7	"
39	3	2	4	5	"
38	2	1	3	4	"
37	1	-	1	2	3
36	-	-	-	1	2
35	-	-	-	-	-

(ס"ט/18)

פרק 31 - זמני עבודה

בפרק זה מובאות הוראות בעניין שעות העבודה בשירות על ענפיו השונים, מכסות שעות העבודה, איסור העבדה בימי מנוחה שבועית, בלילות ובשעות נוספות.

31.1 - שעות העבודה

31.10 חלות, הגדרות וכללים / 31.11 שעות העבודה ביחידות המשרדיות / 31.12 שעות עבודה בשירותים / 31.13 שעות עבודה של עובד למטה מגיל 18 / 31.14 שעות עבודה של טלפונאי / 31.15 שעות עבודה של אם עובדת / 31.16 שעות עבודה של קלדניות / 31.17 שעות עבודה בדירוגים המקצועיים / 31.18 שעות עבודה במשרה חלקית

31.10 - חלות, הגדרות וכללים

31.101

הוראות פרק משנה זה חלות על כל סוגי העובדים בשירות.

31.102

עובד המקבל משכורת של משרה מלאה והזכאי מסיבות מקצוע או סיבות אחרות, להקטנת מספר שעות העבודה, אינו זכאי להקטנה נוספת עקב הקטנת מספר שעות העבודה ביום מסוים לעובדים אחרים, כמו בערבי חגים ומועדים, בחול המועד וכיוצא באלה. אולם מותר לשחרר עובד כנ"ל מן העבודה בתום יום העבודה של יתר העובדים באותה היחידה, אם צורכי העבודה מאפשרים זאת. האמור בפסקה זו אינו גורע מזכויותיה של אם לפי הוראות פסקה 31.152.

(ט/25)

31.11 - שעות העבודה ביחידות המשרדיות

31.111

שעות העבודה ביחידות המשרדיות הן $42\frac{1}{2}$ שעות לשבוע במשך כל חודשי השנה (אלא אם נקבע אחרת בחוק או בהסכם קיבוצי, או בהסדר קיבוצי, או באישור נציבות שירות המדינה) לפי הפירוט הבא:

- (א) במשרדים בהם עובדים שבוע עבודה של חמישה ימים יהיה שבוע העבודה בימים ראשון עד חמישי, ושעות העבודה בימים אלה יהיו משעה 07:30 עד שעה 16:00 ;
במשרדים בהם מתקיימת פעילות חיונית ביום שישי יהיו שעות העבודה ביום זה משעה 07:30 עד שעה 14:00 ;
- (ב) במשרדים בהם עובדים שבוע עבודה של שישה ימים יהיה שבוע העבודה בימים ראשון עד שישי, ושעות העבודה בימים אלה יהיו בימים ראשון עד חמישי משעה 07:30 עד שעה 15:00 וביום שישי - משעה 07:30 עד שעה 12:30 ;
- (ג) לעובדים שאינם יהודים אשר זכותם לקיים ימי מנוחה בשבתם ובחגיהם כמפורט בפרק משנה 32.1, יהיה שבוע העבודה של חמישה ימים כלהלן:

- לעובדים המוסלמים והדרוזים אשר יום המנוחה שלהם ביום שישי, יהיה היום הפנוי ביום שבת. חמישה ימי העבודה יהיו בימים ראשון עד חמישי, ושעות העבודה בהם יהיו משעה 07:30 עד שעה 16:00 ;
  - לעובדים הנוצרים, אשר יום המנוחה שלהם ביום ראשון יהיה היום הפנוי ביום שבת. חמישה ימי העבודה שלהם יהיו בימים שני עד שישי, ושעות העבודה בהם יהיו משעה 07:30 עד שעה 16:00 .
- (היתר שר התעשייה, המסחר והתעסוקה לפי חוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951, להעביד עובד אינו מועסק בעבודת כפיים, ללא הפסקה, י"פ 3599, התשמ"ט-1989, עמ' 450 (נא/35))

31.112

אם צורכי העבודה מחייבים זאת, רשאי אחראי, בהסכמת ועד העובדים, לקבוע באחד הימים או ביותר מאחד מהם, מספר גדול יותר של שעות עבודה, ולהקטין בהתאם את שעות העבודה בימים אחרים. (44/נ)

31.113

אחראי רשאי, לאחר תיאום עם ועד העובדים, לקבוע שבמקומות עבודה בהם ניתנים במישרין שירותים לקהל, יועסקו העובדים בשעות אחר הצהריים המאוחרות, אגב קיום הפסקת צהריים ארוכה. על פיצוי לעובדי אותם שירותים, ראה סעיף 25.21.
(חוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951, ס' 20)

31.114

- (א) ביום עבודה של שש שעות ומעלה, תופסק העבודה למנוחה ולסעודה ל-3/4 שעה לפחות, ובכלל זה תהיה הפסקה רצופה אחת של חצי שעה לפחות: ביום שלפני המנוחה השבועית וביום שלפני חג - ההפסקה היא של חצי שעה לפחות;
- (ב) הפסקה לפי נסמן (א) לא תעלה על שלוש שעות;
- (ג) בעת הפסקה לפי נסמן (א) הנמשכת חצי שעה או יותר, רשאי העובד לצאת מהמקום שבו הוא עובד, אלא אם נוכחותו במקום היא הכרחית לתהליך העבודה או להפעלת הציוד והשימוש בו, והעובד נדרש על-ידי מעבידו להישאר במקום העבודה, במקרה זה ייחשב זמן ההפסקה כחלק משעות העבודה;
- (ד) לעובד שאיננו מועסק בעבודת כפיים ניתן היתר - מכוח החוק - להעבירו אגב סטייה מהוראות הסעיף הנ"ל:

1. בכל יום מימות השבוע - שמונה שעות ללא הפסקה;
2. ביום שלפני המנוחה השבועית וביום שלפני חג, כאמור בסעיף 2(ב) לחוק - שבע שעות ללא הפסקה;
3. היה שבוע העבודה שעובד כאמור מועסק בו בהתאם לתנאי עבודה החלים עליו, בן חמישה ימים - מותר להעסיקו תשע שעות ליום ללא הפסקה.
(היתר שר התעשייה, המסחר והתעסוקה לפי חוק שעות עבודה ומנוחה התשי"א-1951, להעסיק עובד שאינו מועסק בעבודת כפיים, ללא הפסקה, י"פ 3599, התשמ"ט-1989, עמ' 450)
(44/נ)

31.12 - שעות עבודה בשירותים

31.121

בשירותים שצורכי עבודתם מחייבים הסדרים מיוחדים בדבר תחילת יום העבודה, סיום יום העבודה, הפסקת צהריים ארוכה וכדומה, כגון: שירותי המכס, שירותי קליטה ותיירות, בתי חולים, בתי מלאכה, יקבעו האחראים את מועדי ביצוע העבודה, בהתאם למקובל במקצוע, להוראות חוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951 ומכסת שעות העבודה האמורות בפסקה 31.111.

31.122

- (א) נקבעו ביחידה שעות עבודה מיוחדות, על-פי הוראת פסקה 31.121, תוצג בה, בסמוך לכניסה שנזקקים לה העובדים, הודעה חתומה על-ידי מנהל היחידה בדבר שעות העבודה בכל יום, תחילתן וסיומן;
- (ב) עובדים באותה יחידה במשמרות, יצוינו באותה הודעה שעות תחילתה וסיומה של כל משמרת. כן יצוינו בהודעה שעות תחילתה וסיומה של המנוחה השבועית ושעות ההפסקה;
- (ג) למרות האמור לעיל, יחידה שפקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל-1970, אינה חלה עליה. פטורה מהצגת ההודעה האמורה, אם נמסרו בכתב לעובדיה הפרטים הנקובים באותה הודעה ואם נמסרה ההודעה במכתב רשום, הכוללת את הפרטים האמורים, למפקח העבודה האזורי במשרד התעשייה, המסחר והתעסוקה.
(תקנות שעות עבודה ומנוחה, התשט"ו-1955, ת' 2)

31.123

מנהל היחידה יודיע במכתב רשום למפקח העבודה האזורי שבמשרד התעשייה, המסחר והתעסוקה על כל שינוי של שעות עבודה שנקבעו בהודעה שהוצגה או שנמסרה בהתאם לפסקה 31.122.
(התקנות הנ"ל, ת' 3)

31.124

ביחידות שפקודת הבטיחות בעבודה הנוסח חדש, התש"ל-1970, חלה עליהן, כולה או חלקה, תוצג תמצית חוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951, בנוסח שפורסם בירחון משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה "עבודה וביטוח לאומי"; עותקים ממנו אפשר לקבל בסניפי משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה.
(התקנות הנ"ל, ת' 1)

31.13 - שעות עבודה של עובד למטה מגיל 18

31.131

עובד שגילו למטה מגיל 18 שנה לא יועסק יותר משמונה שעות ביום, ולא יותר משבע שעות ביום בערב יום מנוחה שבועי או ערב יום מועד מהמנויים בפרק משנה 32.1. מספר שעות העבודה בשבוע של עובד שגילו למטה מגיל 18 שנה לא יעלה על 40.

31.132

עובד שגילו למטה מגיל 18, הלומד בשיעורי ערב חינוכיים, ישוחרר מהעבודה בשעה 16:00 לכל המאוחר בימים שבהם הוא משתתף בשיעורים אלה.
(החוק הנ"ל, ס' 23(א))

31.133

(א) בכל יום, בו מועסק עובד למטה מגיל 18 שנה, שש שעות או יותר, תופסק עבודתו ל-3/4 שעה לפחות (בערב יום מנוחה שבועי או ערב יום מועד - לחצי שעה לפחות), חצי שעה לפחות מתוך הפסקה זו יינתן בהמשך אחד. שום הפסקה לא תהיה ארוכה יותר משלוש שעות;
(ב) בעת כל הפסקה הנמשכת חצי שעה או יותר, רשאי עובד לצאת ממקום עבודתו, אלא אם דרושה נוכחותו לתהליך העבודה או להפעלת הציוד או השימוש בו, והממונה על העובד דרש ממנו להישאר במקום; במקרה זה ייחשב גם זמן ההפסקה כחלק משעות העבודה. על מנהלי היחידות להקפיד על כך, שהעובד יעוכב במקום העבודה בשעות הפסקות אלו, רק במקרים יוצאים מן הכלל.
(החוק הנ"ל, ס' 22)

31.134

לשם ביצוע הוראות סעיף זה רשאים מנהלי היחידות לשנות - לעובד שגילו למטה מגיל 18 - את מועד הפסקת הצהריים או את משכה או להקדים את מועד סיום העבודה או לאחר את מועד התחלת העבודה או להעסיקו רק חמישה ימים בשבוע, או לנקוט ביותר מאחד האמצעים הללו.

31.14 - שעות עבודה של טלפונאי

31.141

(א) שבוע העבודה של הטלפונאים בשירות המדינה המועסקים במשרה מלאה יהיה של 42 ½ שעות בשבוע;
(ב) טלפונאים המועסקים במשרה חלקית תהיה חלקיות משרתם באופן יחסי למשרה של 42 ½ שעות בשבוע;
(ג) שעות העבודה של הטלפונאים בכל יום יהיו כלהלן:
1. במשרדים אשר עובדים שבוע עבודה של חמישה ימים:
בימים ראשון עד חמישי משעה 07:30 עד שעה 16:00;
במשך יום העבודה תינתן הפסקת מנוחה של שעה אחת, בשני משכים של חצי שעה כל אחת; שתי ההפסקות תהיינה בתוך שעות העבודה אולם רשאי האחראי או מי שהוסמך על ידו, על-פי צורכי העבודה לאשר כי הפסקה אחת של חצי שעה תהיה בסוף יום העבודה. במקרה זה יהיו שעות הנוכחות של הטלפונאי שמונה שעות ביום, במקום שמונה וחצי שעות;
2. במשרדים אשר עובדים שבוע עבודה של שישה ימים:
בימים ראשון עד חמישי משעה 07:30 עד שעה 15:00;
ביום שישי משעה 07:30 עד שעה 12:30;

בימים ראשון עד חמישי תינתן במשך יום העבודה הפסקת מנוחה של שעה אחת בשני משכים של חצי שעה כל אחת; שתי ההפסקות תהיינה בתוך שעות העבודה אולם, רשאי האחראי או מי שהוסמך על ידו על-פי צורכי העבודה לאשר כי הפסקה אחת של חצי שעה תהיה בסוף יום העבודה.

במקרה זה יהיו שעות הנוכחות של הטלפונאי בימים אלה שבע שעות ביום, במקום שבע וחצי. ביום שישי לא תהיה הפסקת מנוחה.

3.

- (א) טלפונאי המועסק במשרה חלקית אך לא פחות מחצי משרה תהיה משך הפסקת המנוחה שלו במשך היום יחסית לחלקיות משרתו;
- (ב) טלפונאי המועסק בפחות מחצי משרה אינו זכאי להפסקת מנוחה. (סב/20)

31.142

שעות העבודה של טלפונאית אם עובדת

- (א) ההוראות האמורות בסעיף 31.15 לגבי שעות עבודה של אם עובדת יחולו גם על טלפונאיות;
- (ב) לגבי טלפונאית העובדת במשרה מלאה רשאי האחראי או מי שהוסמך על ידו, לקבוע כי הפסקה אחת של חצי שעה תהיה בסוף יום העבודה. (סב/20)

31.143

(א) ההסדר לגבי שעות העבודה, בפסקאות 31.141, ו-31.142, יחול על הטלפונאים הקבועים שהתקבלו לאחר 1.4.1990. כן יחול על הטלפונאים העובדים כארעיים ועל המועסקים על-פי חוזה מיוחד גם אם נתקבלו לפני 1.4.1990;

(ב) טלפונאים אשר עובדים במרכזת שהוגדרה בעבר כמרכזת סוג א (3 עד 6 קווי חוץ) שעות העבודה שלהם יהיו כאמור בפסקאות 31.141 ו-31.142;

(ג) הטלפונאים הקבועים אשר היו בשירות המדינה לפני 1.4.1990 ועבדו במרכזת מסוג ב (7 קווי חוץ ומעלה), יהיו שעות עבודתם כדלקמן:

1. במשרדים אשר עובדים שבוע עבודה של חמישה ימים יתווספו שעות העבודה אשר נהגו לעבוד בימי שישי באופן שווה לימים ראשון עד חמישי;

בימים ראשון עד חמישי יעבדו שבע וחצי שעות ביום והפסקה של שעה אחת במשך אחד או בשני משכים לפי צרכי העבודה, שתינתן אך ורק בתוך שעות העבודה ולא ניתן לצרף אותה או חלק ממנה לסוף יום העבודה לשם קיצורו;

2. במשרדים אשר עובדים שבוע עבודה של שישה ימים בימים ראשון עד חמישי יעבדו על-פי המתכונת הקודמת של שש וחצי שעות ליום והפסקה של שעה אחת ביום במשך אחד או שני משכים לפי צורכי העבודה, שתינתן אך ורק בתוך שעות העבודה ולא ניתן לצרף אותה או חלק לסוף יום העבודה לשם קיצורו;

ביום שישי יעבדו משעה 07:30 עד שעה 12:30 ללא הפסקת מנוחה.

(נב/6)

31.15 - שעות עבודה של אם עובדת

31.151

(א) בפרק משנה זה:

1. "אם לילד" - לרבות אם מאמצת או מי שקיבלה לביתה ילד מאומץ שלא מלאו לו עשר שנים או מי שיש לה חובה אחרת מן הדין לספק צרכיו של ילד;
2. "אם לילד יחיד" - אם במשפחה שבה ילד אחד בלבד.

(ב) כל הזכויות בפרק משנה זה מוענקות גם לעובד הזכאי לזכות בקשר להורות כמפורט בפרק משנה 35.1, בכפוף לתנאים המפורטים שם, וכן לעובד שהוא אלמן, גרוש או ראש משפחה חד-הורית.

31.152

עובדת אם לילד, זכאית להיעדר מעבודתה, עד חלוף שנה אחת מיום הלידה או מיום האימוץ, שעה אחת בכל יום בו היא מועסקת שש שעות רצופות לפחות (לרבות שעת היעדר לפי האמור לעיל), בין אם היא מועסקת במשרה מלאה ובין אם היא מועסקת במשרה חלקית (שעת ההיעדרות יכולה להיות בהמשך אחד או בשני המשכים). אין לחייב את חשבון חופשתה של העובדת או משכורתה עקב היעדרויות אלו.

(ט/25)

22.7.2009

31.153

- (א) שעות העבודה המפורטות בנסמן (ב) להלן, יחולו לגבי המקרים הבאים:
1. אם לילד יחיד, הנמצא בביתה, ואשר גילו נמוך מ-12 שנים;
  2. אם לשני ילדים לפחות, הנמצאים בביתה, כאשר גילו של הגדול מביניהם נמוך מ-12 שנים.
  3. אם לשני ילדים לפחות, הנמצאים בביתה, כאשר גילו של אחד מהם נמוך מ-8 שנים.
- (ב) שעות העבודה במקרים המפורטים בנסמן (א) לעיל הן:
1. אם כנ"ל המועסקת במשרדים בהם נהוג שבוע עבודה בן שישה ימים, תעבוד שבע שעות בפועל בימים ראשון עד חמישי, וחמש שעות בפועל ביום שישי;
בימים ראשון עד חמישי משעה 07:30 עד שעה 14:30;
ביום שישי משעה 07:30 עד שעה 12:30.
  2. אם כנ"ל המועסקת במשרדים בהם נהוג שבוע עבודה בן חמישה ימים תועסק בכל יום משעה 07:30 עד שעה 15:35, אולם:
- (א) היא תוכל לסיים את עבודתה בשעה 15:05 במקום שעה 15:35 בחלק מימי העבודה בתנאי שתשלם את השעות החסרות עד למכסה השבועית שלה בימים האחרים של אותו שבוע;
- (ב) עובדת כנ"ל שתידרש לעבוד ביום שישי לפי צורכי העבודה, תוכל לבקש כי שעות העבודה באותו יום יחושבו להשלמת השעות החסרות בגין הימים בהם סיימה את עבודתה מוקדם כאמור לעיל;
- (ג) ההסדר המפורט בנסמן 2 (א ו-ב) לעיל הינו לתקופת מעבר עד שהמעונות לילדים, גני הילדים והכיתות הנמוכות של בתי-הספר יעברו לשבוע עבודה של חמישה ימים;
- (ד) אם לילד שגילו נמוך מגיל חמש שנים, תועסק בכל יום משעה 07:30 עד שעה 15:30.
- (ג) שעות תחילת העבודה של עובדת כנ"ל וסיומה נקבעות על-ידי מנהל היחידה, בהתאם לצורכי העבודה;
- (ד) קיצור שעות העבודה על-פי פסקה זו אינו חל על עובדת במשרה חלקית ולא על עובדת הזכאית לקיצור משך יום העבודה עקב סיבה אחרת (קיצור לפי פסקה 31.152 וכדומה).

31.154

אין להעסיק אם לילד מעבר למספר השעות שנקבע על-פי הוראות פסקאות 31.152 ו-31.153, ללא הסכמתה. זכות זו מוענקת גם לעובד הזכאי לזכות בקשר להורות על-פי המפורט בפרק משנה 35.1.

31.155

- (א) אם עובדת, כאמור בפסקאות 31.151, 31.152 ו-31.153, הנדרשת לעבוד לפי שעות עבודה רגילות, ולאור צורכי העבודה, תיחשב העסקתה בשעות העודפות על האמור בפסקאות הנ"ל כהעסקה בשעות נוספות;
- (ב) אם לפי הדרגה, והדרגה של העובדת ותנאי העסקתה באותן שעות היא זכאית לתשלום בעדן, תקבל תשלום בשיעור של 100% בלבד עד להשלמת מכסת שעות העבודה הרגילות הנהוגות במקצועה של העובדת;
- (ג) כל שעת עבודה מעבר לשעות העבודה הרגילות הנהוגות במקצועה, תיחשב כשעה נוספת והתשלום יהיה בשיעור של 125% או 150%, לפי העניין ובכפופות לאמור בפסקה 27.212. (ט/25)

31.16 - שעות עבודה של קלדניות

31.161

- (א) שעות העבודה של העובדים המועסקים בפועל בקלידה בשבוע עבודה של שישה ימים תהיינה כדלקמן:
1. משמרת ראשונה משעה 07:30 עד שעה 15:00. במשך המשמרת תהיינה שתי הפסקות בנות 15 דקות כל אחת;
  2. משמרת שנייה משעה 15:00 עד שעה 22:30. במשך המשמרת תהיינה הפסקה בת 30 דקות;

3. בימי שישי תהיינה שעות העבודה משעה 07:30 עד שעה 12:30.
- (ב) שעות העבודה של עובדים המועסקים בפועל בקלידה שבוע עבודה של חמישה ימים תהיינה כדלקמן:
1. במשמרת ראשונה משעה 07:30 עד שעה 16:00. במשך המשמרת תהיינה שתי הפסקות של 15 דקות כל אחת;
2. במשמרת שנייה משעה 16:00 עד שעה 24:30. במשך המשמרת תהיה הפסקה בת 30 דקות.
(נא/35)

31.162

קלדנית העונה על התנאים המפורטים בפסקה 31.151(א), תועסק כל יום 15 דקות פחות מן האמור בפסקה 31.161.
(ט/25)

31.17 - שעות עבודה בדירוגים המקצועיים

31.171

אחים ואחיות

- (א) שעות העבודה במשך כל ימות השנה, של עובדים המדורגים בדירוג האחים והאחיות הן 40 שעות בשבוע;
- (ב) שעות העבודה של אחים ואחיות המועסקים ביחידות ובמחלקות המפורטות להלן, הן 36 שעות בשבוע:
1. אחים ואחיות מוסמכות ומעשיות המועסקים במחלקות אשפוז, במחלקות יום בתוך בית חולים וכן ביחידות הבאות: דיאליזה, חדר ניתוח, חדר מיון, חדר לידה, חדר התאוששות, יחידות לטיפול נמרץ, חדר פגים ו/או יונקים, מבנים עם מיטות, מכון לב עם צינטורים ומכון לאנגיוגרפיה;
2. אחים ואחיות בתפקידי קשר ומעקב המועסקים לפי נסמן 1 לעיל;
3. סגל אחים ואחיות בבית ספר לאחיות המועסקים בפיקוח ובהוראה קלינית לפי נסמן 1 לעיל;
4. אחים ואחיות בסגל הנהלת שירותי הסיעוד בבית חולים אשר עבודתם קשורה במחלקות וביחידות לפי נסמן 1 לעיל;
5. אחים או אחיות המועסקים בא.ק.ג. ו/או בטיפול נשימתי במחלקות האשפוז וביחידות לפי נסמן 1 לעיל.

31.172

פיזיותרפיסטים, מרפאים בעיסוק, החטיבה הפארה רפואית ורוקחים
שעות העבודה במשך כל ימות השנה של העובדים המדורגים בדירוג הפיזיותרפיסטים, המרפאים בעיסוק, החטיבה הפארה רפואית והרוקחים, הן 40 שעות בשבוע.

31.173

רנטגנאים

- (א) שעות העבודה במשך כל ימות השנה, של הרנטגנאים הן 40 שעות בשבוע למעט עובדים המנויים בנסמן (ב) להלן;
- (ב) שעות העבודה במשך כל ימות השנה, של רנטגנאי בעל ותק מקצועי מוכר של ארבע שנים ומעלה במוסד רפואי מוכר בארץ המועסק במשרה מלאה הן שש שעות בימים ראשון עד חמישי וחמש שעות ביום שישי;
- (ג) שעות עבודתו של עובד במשרה חלקית יחושבו יחסית, יומית ושבועית, לפי היקף העסקתו ובהתאם למכסה דלעיל.

31.174

ביוכימאים ומיקרוביולוגים

שעות העבודה במשך כל ימות השנה, של עובדים המדורגים בדירוג הביוכימאים והמיקרוביולוגים, הן 40 שעות בשבוע.
(ט/8)

31.175

פסיכולוגים

שעות העבודה במשך כל ימות השנה, של פסיכולוגים המועסקים בבתי חולים, הן 42 שעות בשבוע.

31.176

עובדים סוציאליים

- (א) עובד בטיפול ישיר, לרבות עובד אקדמאי בלתי כשיר העובד בטיפול ישיר, עובד $42 \frac{1}{2}$ שעות בשבוע, מתוכן יקדיש 39 שעות במשך 5 ימים בשבוע (או 6 ימים בשבוע במשרדים בהם נהוג שבוע עבודה בן 6 ימים), לטיפול ישיר, לפי קביעת האחראי. יתר שעות העבודה יקדיש העובד לקריאת חומר מקצועי והשתלמויות עצמיות, מחוץ למקום עבודתו, לפי בחירתו;
- (ב) על עובד כאמור, המועסק במשרה חלקית, חלות הוראות נסמן (א) יחסית לחלקיות משרתו;
- (ג) שכר שעה יחושב, לכל דבר ועניין, לפי מכסת השעות המלאה;
- (ד) שעות העבודה שיקדיש עובד לטיפול ישיר, כאמור בנסמן (א) לעיל, לא יוקטנו משום סיבה, לרבות אם עובדת לה ילד אחד עד גיל 8 או 2 ילדים עד גיל 12 שנה.
- (נא/6)

31.177

רופאים

שעות העבודה השבועיות של רופאים המועסקים במשרה מלאה בבית חולים הן כדלקמן:

סטג'ר ומתמחה א'	45 שעות
מתמחה ב' (לאחר בחינה בכתב)	42 שעות
רופא מומחה ורופא בכיר	42 שעות
רופא מנהל מחלקה ומעלה	45 שעות

31.18 - שעות עבודה במשרה חלקית

31.181

- (א) שעות עבודתו של עובד המועסק במשרה חלקית יחושבו על בסיס שבועי;
- (ב) עובד במשרה חלקית חייב לעבוד בכל שבוע מספר שעות השווה למספר השעות המתקבל ממכפלת שיעור חלקיות משרתו במספר שעות העבודה השבועיות הרגילות, אותן חייב לעבוד עובד באותו סוג עבודה המועסק במשרה שלמה.
- לדוגמה: עובד המועסק ב- $\frac{1}{3}$ משרה שבה שעות העבודה השבועיות הרגילות הוא $42 \frac{1}{2}$ שעות, יעבוד בכל שבוע $42 \frac{1}{2} \times \frac{1}{3} = 14 \frac{1}{4}$ שעות.

31.182

חלוקת שעות העבודה של עובד המועסק במשרה חלקית בין ימי השבוע, תחילתן וסופן, ייקבעו בכל מקרה על-ידי מנהל משאבי אנוש, בהתאם לצורכי העבודה.

(נב/64)

31.183

עובד המועסק במשרה חלקית אינו זכאי לקיצור יחסי נוסף של שעות העבודה עקב קיצור שעות העבודה בשבוע, מסיבות אישיות או אחרות (האמור בפסקה זו אינו גורע מהאמור בפסקה 31.152).

(ט/25)

31.184

- (א) בימים, בהם מועסקים העובדים במשרה שלמה במספר שעות קטן מן הרגיל, בהתאם להוראות סעיף 32.51, ערבי חגים ומועדים, חול המועד וכיוצא באלה, מועסק עובד במשרה חלקית במספר שעות קטן ממספר השעות בהן הוא חייב כרגיל באותו יום;
- (ב) מספר שעות העבודה של עובד כנ"ל יוקטן באופן יחסי לשיעור חלקיות משרתו (לדוגמה: מועסקים העובדים במשרה שלמה ביום מסוים שעתיים פחות מהרגיל, יקוצר יום העבודה של עובד בחצי משרה בשעה אחת, ושל עובד בשליש משרה ב-40 דקות) (ראה גם סעיף 24.52).

33.336
פסקה מבוטלת
(סט/22)

33.337

(א) למרות האמור בפסקה 33.334, עובדת ששירתה תקופה של עשרה חודשים רצופים לפחות וקיבלה מן המוסד לביטוח לאומי דמי לידה ששיעורם פחות מהסכום השווה למשכורת חודשיים שלמים מיום תחילת חופשת הלידה, ישלם לה המשרד המעסיק את ההפרש שבין המשכורת שהייתה משתלמת לה אילו עבדה באותם חודשיים, לבין דמי הלידה שקיבלה מהמוסד לביטוח לאומי;

(ב) תקופת שירות של עובדת בשירות הקבע של צה"ל, שממנה הועברה העובדת ברציפות לשירות (ראה סעיף 11.62), ותקופת שירות של עובדת כשוטרת או כסוהרת, שממנה הועברה העובדת ברציפות לשירות (ראה סעיף 11.63), נחשבות כתקופות שירות לצורכי חישוב עשרת החודשים הנזכרים לעיל.

33.338

(א) תקופת חופשת לידה שבעדה זכאית העובדת לדמי לידה מהמוסד לביטוח לאומי, באיזה שיעור שהוא, נחשבת כתקופת עבודה לכל עניין, חוץ מאשר לתשלום משכורת, בכפיפות לאמור בפסקה 33.337 (ראה גם פסקה 33.334);

(ב) תקופת חופשת לידה שבעדה אין העובדת זכאית לדמי לידה מהמוסד לביטוח לאומי, נחשבת כתקופת חופשה ללא משכורת, לכל עניין (ראה פסקה 33.413);

(ג) המשרד ימשיך לשלם עבור עובדת אשר זכויותיה לגמלאות בוטחו בקופת גמל (קרן פנסיה או ביטוח מאושרת) בעד הבטחת זכויותיה לגמלאות עבור תקופת שמירת ההיריון ו/או תקופת חופשת הלידה, כמוגדר בפסקאות 33.312 ו-33.331 בהתאמה. חלקה של העובדת לצורך הבטחת זכויותיה לגמלאות כאמור ינוכה משכרה על-פי הוראות החשב הכללי.
(חוק עבודת נשים, התשי"ד-1954, ס' 76(א))
(סט/19)

33.339

על תקופת חופשת לידה של עובדת, בין אם היא מקבלת דמי לידה ובין אם לאו, יודיע מנהל היחידה בטופס הודעה על שינויים אישיים (מדף 2717). אין לשלוח עותק לנציבות שירות המדינה (ראה פרק משנה 93.2).

33.34 - חופשה לאחר הלידה

33.341

עובדת רשאית להיעדר מעבודתה גם לאחר תום חופשת הלידה שלה, על סמך תעודה רפואית המעידה כי מצבה עקב הלידה מחייב זאת.
(על שעות עבודה של אם עובדת לאחר לידה, ראה פסקה 31.152).
(חוק עבודת נשים, התשי"ד-1954, ס' 7(ג)(2))
(סט/25)

33.342

דין היעדר לפי פסקה 33.341 כדין היעדר לרגל מחלה, בכפיפות להוראות פרק משנה 33.2.

33.343

- (א) עובדת ששירתה תקופה של עשרה חודשים רצופים לפחות עד תחילת חופשת הלידה שלה, רשאית להיעדר מעבודתה תקופה שלא תעלה על שבעה וחצי חודשים מתום חופשת הלידה שלה;
- (ב) עובדת ששירתה תקופה העולה על שלושים חודשים, מהם לפחות שנים עשר חודשים רצופים, עד תחילת חופשת הלידה שלה - רשאית להיעדר מעבודתה ומתום חופשת הלידה כרבע ממספר החודשים בהם שירתה כאמור, ובלבד שהעובדת לא תיעדר מעבודתה יותר משנים עשר חודשים מיום הלידה (חלק של חודש לא יבוא במניין);
- (ג) הוראות פסקה זו חלות גם על עובדת המקבלת לביתה ילד לשם אימוץ לפי פסקה 33.334;
- (ד) הוראות נסמנים (א) או (ב) לעיל, יחולו גם על עובד אשר מילא את התנאים האמורים באחד מנסמנים אלה, ובלבד שנתקיים בו אחד מאלה:
1. בת זוגו הועסקה כעובדת במשך שישה חודשים רצופים לפחות בסמוך לפני תחילת היעדרותו מן העבודה;
  2. הילד נמצא בהחזקתו הבלעדית או בטיפולו הבלעדי מחמת נכות או מחלה של בת זוגו. עובד המבקש לממש זכות זו ובת זוגו לא נעדרה מהעבודה מכוח פסקה זו, ימסור למנהל משאבי אנוש, חמישה עשר יום לפחות לפני תחילת ההיעדרות, הצהרה בנוסח המפורט להלן ממולאת וחתומה כדין:

ה צ ה ר		
1. אני הח"מ	שם פרטי ומשפחה	מס' ת"ז
מודיע בזה כי אעדר מעבודתי מכוח סעיף 7(ד) לחוק מיום _____ עד יום _____ מען _____.		
2. פרטי הרוך הנולד או המאומץ	שם פרטי ומשפחה	מס' ת"ז
הערה: אם הילד נמצא בהחזקתך הבלעדית או בטיפולך הבלעדי מחמת נכות או מחלה של בן זוגך- עבור לסעיף 8.		
3. לעניין זה אנו הח"מ מצהירים בזה כדלקמן:	פרטי המעביד של בת הזוג	שמו
שם העסק או מקום העבודה		
4. בת הזוג	שם פרטי ומשפחה	מס' ת"ז
מען _____		
5. (א) בת הזוג לא נעדרה מעבודתה מכוח סעיף 7(ד) לחוק עקב לידה או אימוץ של הילד שפרטיו רשומים בסעיף 2 לטופס, או*		
(ב) בת הזוג נעדרה מעבודתה מכוח סעיף 7(ד) לחוק עקב לידה או אימוץ של הילד שפרטיו רשומים בסעיף 2 לטופס מיום _____ עד יום _____.		
6. עותק מהצהרה זו נמסר למעביד של בת הזוג לפי הפרטים בסעיף 3 לטופס ביום _____.		
7. אנו מצהירים כי כאשר אחד מאתנו ייעדר מעבודתו מכוח סעיף 7(ד) או (17) לחוק, לפי העניין, לא ייעדר השני מכוח הסעיף האמור.		
8. אני מצהיר כי הילד שפרטיו רשומים בסעיף 2 לטופס נמצא בהחזקתי הבלעדית/ בטיפולי הבלעדי* מחמת נכות או מחלת בת זוגי (מצ"ב אישור רפואי).		
תאריך	חתימת בן הזוג	חתימת בת הזוג

* מחק את המיותר

- (ה) ההיעדרות מתום חופשת הלידה לפי פסקה זו, תיחשב כחופשה ללא משכורת לפי פרק משנה 33.4.

(החוק הנ"ל, סעיפים 7(ד) ו-7(17))

(תקנות עבודת נשים (חובת מסירת הודעות למעביד), התשמ"ט-1988)

33.344

פסקה מבוטלת

(ס"ט/19)

פרק 35 - שוויון ההזדמנויות בעבודה

בפרק זה מובאות הוראות שונות בדבר שוויון ההזדמנויות בעבודה.

35.1 - זכויות הורות

35.11 זכויות הורות / 35.12 נוהל בקשת זכות בקשר להורות / 35.13 ויתור על זכות בקשר להורות לטובת בן זוג

35.11 - זכויות הורות

35.111

עובד יהיה זכאי לזכאות בקשר להורות, אם בת זוגו עובדת "שכירה" או "עצמאית", בין אם במקום עבודתה נהוגות זכויות בקשר להורות כהגדרתן בפסקה 35.112 ובין אם לאו. יודגש, כי הזכות אינה יכולה להינתן לעובד שבת זוגו אינה עובדת כלל.

35.112

בפסקה זו, זכות בקשר להורות, היא אחד מאלה:

- (א) היעדרות מהעבודה בשל מחלת ילד (זכות זו מוסדרת בפסקה 33.253);
- (ב) יום עבודה מקוצר, בשל היות העובדת אם לילד, כאמור בפסקאות 31.151, 31.152 ו-31.153;
- (ג) השתתפות המעביד בעלות החזקתו של ילד במעון כאמור בסעיף 25.61;
- (ד) זכות להשתמש בשרותי מעון שהמעביד מעמיד לרשות ילדי העובדים, במקום בו קיימת זכות כזו.

35.113

בכל מקום בו מוזכר בפרק משנה זה עובד או עובדת, הכוונה היא גם לבני או לבנות זוג של העובדים, העומדים בתנאי הזכאות, כאמור בפסקה 31.151. (ס/ט/25)

35.114

הזכויות על-פי פרק משנה זה יוענקו גם לעובדים, שאינם הורים בעצמם, אך מטפלים בילדי בן זוגם, מכוח קשר של ידועים בציבור (בכלל זה גם הזכות להיעדרות בשל מחלת ילד, המוסדרת בפסקה 33.253). עובד שהינו בן/בת זוג של מי שזכאי לזכות בקשר להורות, מכוח קשר של ידועים בציבור, יצטרך להוכיח לנציבות שירות המדינה את עובדת היותם ידועים בציבור, באופן המקובל לגבי זכאות לגמלאות בשירות המדינה, ובנוסף ידרשו הוא, בן/בת הזוג והמצהירים מטעמם להצהיר, כי העובד המבקש את הזכות בקשר להורות, מטפל בילדיו של בן/בת הזוג.

35.12 - נוהל בקשת זכות בקשר להורות

35.121

עובד שבת זוגו עובדת במקום עבודה שבו נהוגות זכויות בקשר להורות:

- (א) ימציא אישור ממקום עבודתה של בת הזוג על כי היא מועסקת במקום עבודה בו נהוגות זכויות בקשר להורות ועל טיב הזכויות;
- (ב) עובד המבקש להשתמש בזכותו לתוספת מעונות או המבקש להשתמש בזכותו ליום עבודה מקוצר באופן קבוע, ימציא אישור ממקום עבודתה של בת הזוג על כך שהיא אינה משתמשת או לא תשתמש בזכות החל מתאריך שייקבע. אין להסתפק בהצהרת העובד או בן/בת זוגו במקרה זה;
- (ג) עובד המבקש להשתמש בזכותו ליום עבודה מקוצר בימים מסוימים בשבוע, באופן שבו בת זוגו תשתמש בזכות זו לגבי ימי השבוע הנותרים - יצהיר על ימי העבודה בהם הוא רוצה לנצל את הזכות, וכן ימציא אישור ממקום עבודתה של בת הזוג על כך שהיא אינה משתמשת או לא תשתמש בזכות בימים אלה בשבוע. אין להסתפק בהצהרת העובד או בן/בת זוגו במקרה זה;

(ד) עובד המבקש לממש באופן קבוע זכות ליום עבודה מקוצר או לתוספת מעונות, ימסור למנהל משאבי אנוש של היחידה הצהרה בנוסח המפורט להלן, ממולאת וחתומה כדין:

הצהרה			
1. אני הח"מ _____			
שם פרטי ומשפחה	ת"ז	מען וטל'	
מודיע בזאת כי אני מבקש להשתמש בזכות על-פי סעיף 4 לחוק שוויון הזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988, ליום עבודה מקוצר ו/או לתוספת מעונות (מחק את המיותר), החל מתאריך _____ באופן קבוע.			
2. פרטי הילדים: _____			
שם פרטי ומשפחה	ת"ז	גיל	מען
3. לעניין זה אנו הח"מ _____			
שם פרטי ומשפחה של העובד	ת"ז	מען וטל'	
4. שם פרטי ומשפחה של בן/בת הזוג _____			
מצהירים בזאת כדלקמן: _____			
לבית הזוג זכות ליום עבודה מקוצר ו/או לתוספת מעונות (מחק את המיותר) בהתאם לתנאי העבודה הנהוגים במקום עבודתה ב- _____			
פרטי מקום עבודה	שם	מען	טל'
5. בת הזוג לא השתמשה בזכות המבוקשת החל מתאריך _____.			
6. מצורף אישור המעביד של בת הזוג לאמור בנסמנים 4 ו-5 לעיל. _____			
תאריך	חתימת העובד	חתימת בת הזוג	

(ה) עובד המבקש לממש זכות ליום עבודה מקוצר לימים מסוימים בשבוע, ימסור למנהל משאבי אנוש של היחידה הצהרה בנוסח המפורט להלן, ממולאת וחתומה כדין:

הצהרה			
1. אני הח"מ _____			
שם פרטי ומשפחה	ת"ז	מען וטל'	
מודיע בזאת כי אני מבקש להשתמש בזכות על-פי סעיף 4 לחוק שוויון הזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988, ליום עבודה מקוצר בימי השבוע הבאים בלבד _____ החל מתאריך _____.			
2. פרטי הילדים: _____			
שם פרטי ומשפחה	ת"ז	גיל	מען
3. לעניין זה אנו הח"מ _____			
שם פרטי ומשפחה של העובד	ת"ז	מען וטל'	
4. שם פרטי ומשפחה של בן/בת הזוג _____			
מצהירים בזאת כדלקמן: _____			
לבית הזוג זכות ליום עבודה מקוצר בהתאם לתנאי העבודה הנהוגים במקום עבודתה ב- _____			
פרטי מקום עבודה	שם	מען	טל'
5. בת הזוג לא תשתמש בזכות המבוקשת בימי השבוע הבאים _____ החל מתאריך _____.			
6. מצורף אישור המעביד של בת הזוג לאמור בנסמנים 4 ו-5 לעיל. _____			
תאריך	חתימת העובד	חתימת בת הזוג	

(סח/13)

35.122

עובד שבת זוגו עובדת "עצמאית" או עובדת "שכירה" במקום עבודה שבו לא נהוגות זכויות בקשר להורות:

- (א) ימציא אישור ממקום עבודתו או הצהרה במקרה של עובדת עצמאית, על כי היא מועסקת במקום עבודה בו אין נהוגות זכויות בקשר להורות. כן תכלול ההצהרה הודעה על כך שבת הזוג עובדת במשרה מלאה וכי אינה מסיימת את יום עבודתה לפני השעה 15:35 ;
- (ב) עובד המבקש לממש זכות זו ימסור למנהל משאבי אנוש של היחידה הצהרה בנוסח המפורט להלן, ממולאת וחתומה כדין:

הצהרה				
1. אני הח"מ				
שם פרטי ומשפחה	ת"ז	מען וטל'		
מודיע בזאת כי אני מבקש להשתמש בזכות על-פי סעיף 4 לחוק שוויון הזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988, ליום עבודה מקוצר/תוספת מעונות (מחק את המיותר), החל מתאריך _____.				
2. פרטי הילדים:				
שם פרטי ומשפחה	ת"ז	גיל	מען	
3. לעניין זה אנו הח"מ				
שם פרטי ומשפחה של העובד	ת"ז	מען וטל'		
4. שם פרטי ומשפחה של בן/בת הזוג מצהירים בזאת כדלקמן:				
☐ בת הזוג עובדת "שכירה"				
(א) במקום עבודתה של בת-הזוג לא נהוגות זכויות בקשר להורות				
(ב) בת הזוג עובדת במשרה מלאה ואינה מסיימת את יום עבודתה לפני השעה 15:35.				
שם פרטי	מקום העבודה	מען	טלפון	פרטי המעביד
מצורף אישור המעביד של בת הזוג לאמור בנסמכים 4 (א ו-4 ב) לעיל				
☐ בת הזוג עובדת "עצמאית"				
(א) בת הזוג עובדת עצמאית במשרה מלאה. מספר עוסק במע"מ _____.				
(ב) בת הזוג אינה מסיימת את יום עבודתה לפני השעה 15:35.				
תאריך	חתימת העובד	חתימת בת הזוג		
☐ מלא X במשבצת המתאימה				

35.123

- (א) משקיבל העובד זכאות בקשר להורות, בהתאם לאמור לעיל:
1. אינו יכול לוותר על הזכות, בטרם חלפו שישה חודשים ממועד תחילת הזכאות ובכל מקרה יהיה זכאי לוותר על הזכות, בכפוף להתראה של חודשיים מראש;
  2. חייב להודיע למנהל משאבי אנוש של היחידה על כל שינוי שיחול בקשר להצהרות ולאישור שהמציא כאמור לעיל.
- (ב) למען הסר כל ספק, יובהר בזאת כי מתן זכות לעובד לקיצור יום העבודה, אין משמעו גם החלת פסקה 31.155 על תנאי עבודת העובד הזכאי לזכות בקשר להורות.
- (סט/25)

35.13 - ויתור על זכות בקשר להורות לטובת בן זוג

35.131

עובדת המדינה המעוניינת לוותר על זכות מהזכויות בקשר להורות לטובת בן זוגה, המועסק במקום עבודה אחר, בו נהוגות זכויות בקשר להורות, רשאית לעשות זאת, בכפוף למתן הצהרה בכתב, כמפורט להלן:

עובדת המבקשת לוותר על זכות בקשר להורות, כאמור תמסור למנהל משאבי אנוש הצהרה בנוסח המפורט להלן ממולאת וחתומה כדין:

הצהרה		
1. אני הח"מ		
שם פרטי ומשפחה	ת"ז	מען וטל'
מצהירה בזאת כי הנני מוותרת על זכותי ליום עבודה מקוצר/לתוספת מעונות (מחק את המיותר) לטובת בן זוגי _____ החל מיום _____ בהתאם לאפשרות הקבועה בסעיף 4 לחוק שוויון הזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988 (להלן - "החוק").		
2. בן זוגי מועסק במקום עבודה, בו נהוגות זכויות בקשר להורות, והינו מבקש להנות מהן, בהתאם לאפשרות הקבועה בחוק.		
תאריך	העובדת	בן הזוג

35.132

מנהל משאבי אנוש יעדכן ברישומיו, את עובדת הוויתור על הזכות, מהתאריך שנקבע, וימסור לעובדת אישור עבור בן זוגה, על כך שהיא מועסקת במקום עבודה בו נהוגות זכויות בקשר להורות, ועל כך שהעובדת אינה משתמשת בזכות, החל מהתאריך שהוצהר על ידה.

35.133

עובדת שהצהירה ויתור על זכויותיה כאמור בפסקה 35.131, רשאית לחזור בה מויתור זה, וזכאית מכוח כך לחזור ולקבל את זכויותיה בקשר להורות, בכפוף לכך שתמציא אישור ממקום עבודתו של בן זוגה, כי אינו משתמש בזכות או שלא ישתמש בזכות מתאריך שייקבע. העובדת לא תהיה רשאית לחזור בה כאמור בטרם חלפו שישה חודשים ממועד תחילת הזכאות ובכל מקרה תהיה זכאית להודיע על רצונה לחזור בה בהתראה של חודשיים מראש בלבד.

(סד/17)